

මහනුවර මාතර ජන කාව්‍ය සාහිත්‍යයේ නැව් පෙනෙන ලේඛක විශේෂතා

හර්ශන් ධර්මසේන

මහනුවර මාතර සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රධාන සාහිත්‍ය ඉතිහාසයේ විශේෂ සඳහන් ලබන්නට කරුණු කිහිපයක් ම හේතු වෙයි. ඒ අතරින් ප්‍රධානත්වයට වැටෙන්නේ මෙම අවධි හුදු දේශපාලනික අවධි පමණක් නොව සමාජ පරිවර්තනය මගින් ගොඩනැගුණු සාහිත්‍යයෙහි අවධීන් විම ය. සමාජ පරිවර්තනය මගින් මහනුවර ප්‍රාග් ජීවිතය විමට මූලික පසුබිම සකස් කළේ සීතාවක යුගයයි. සීතාවක රාජසිංහ රජු සිට පියා වූ මායාදත්තේ මරා රජකම පැහැර හැනීමත්, එහෙත් පිතෘ ඝාතක අනුරාධ කවීමට පසු පියා වට පත් කිරීමත් හේතුවෙන් ඉන් මිදීමට මගක් බුදුදහමේ ඇද්දැයි හිතමින් වහන්සේලාගෙන් විමසීම සිදුවිය. ඉන් ඉසක් නැතැයි හිතමින් වහන්සේලා පිළිතුරු දීමත්, (ශිවගම වැළඳ හතහොත් පාපයෙන් මිදිය හැකි යැයි කී) අවිටයි කී වචනවලට පෙරුමැල්ලේ ප්‍රයෝගයත් අනුව ශිවගම වැළඳ හැනීම සිදුවිය.¹ හෙතෙම ශිවගම වැළඳ හත්තා පමණක් නොව තමාට පිළිසරණක් නැතැයි කියූ බුද්ධාගමින් ප්‍රතිකෘතියට කටයුතු කළේ ය. බෞද්ධ හිතමින් වහන්සේලා ඝාතනය කිරීමත්, වෙහෙර විහාර විනාශ කිරීමත්, බෞද්ධ පොතපත විනිලාමත් නිසා පිඩා වට පත් සිංහල බෞද්ධ බලවේගය කන්ද උඩරට වටා ඒකරාශී වන්නට විය. මේ වන විට කන්ද උඩරට වික්‍රමරාහු නම් ප්‍රාදේශීය පාලකයෙක් පාලනය ගොඩනගා ගනිමින් පැවතිණි. සීතාවක රාජධානියේ බිඳ වැටීමත් සමග කන්ද උඩරට රාජධානිය මතු වී ආසේ එපරිද්දෙනි. ක්‍රි. ව. 1592 සිට ක්‍රි. ව. 1815 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය මහනුවර යුගය වශයෙන් හැඳින්වේ. එහෙත් මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ම මාතර යුගයත් අන්තර්ගත විම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එනම් ක්‍රි. ව. 1747 රජ පත් කිරීමේ ශ්‍රී රාජසිංහ රජුගේ පවත් නොලැබූ යුගය දක්වා වන කාල පරිච්ඡේදයයි. එක ම දේශපාලනික යුගයක් තුළ සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රධාන දෙකක් මතු වී ඒමට

මහනුවර මාතර සාහිත්‍යයේ විශේෂ සඳහන් ලබන්නට කරුණු කිහිපයක් ම හේතු වෙයි. ඒ අතරින් ප්‍රධානත්වයට වැටෙන්නේ මෙම අවධි හුදු දේශපාලනික අවධි පමණක් නොව සමාජ පරිවර්තනය මගින් ගොඩනැගුණු සාහිත්‍යයෙහි අවධීන් විම ය. සමාජ පරිවර්තනය මගින් මහනුවර ප්‍රාග් ජීවිතය විමට මූලික පසුබිම සකස් කළේ සීතාවක යුගයයි. සීතාවක රාජසිංහ රජු සිට පියා වූ මායාදත්තේ මරා රජකම පැහැර හැනීමත්, එහෙත් පිතෘ ඝාතක අනුරාධ කවීමට පසු පියා වට පත් කිරීමත් හේතුවෙන් ඉන් මිදීමට මගක් බුදුදහමේ ඇද්දැයි හිතමින් වහන්සේලාගෙන් විමසීම සිදුවිය. ඉන් ඉසක් නැතැයි හිතමින් වහන්සේලා පිළිතුරු දීමත්, (ශිවගම වැළඳ හතහොත් පාපයෙන් මිදිය හැකි යැයි කී) අවිටයි කී වචනවලට පෙරුමැල්ලේ ප්‍රයෝගයත් අනුව ශිවගම වැළඳ හැනීම සිදුවිය.¹ හෙතෙම ශිවගම වැළඳ හත්තා පමණක් නොව තමාට පිළිසරණක් නැතැයි කියූ බුද්ධාගමින් ප්‍රතිකෘතියට කටයුතු කළේ ය. බෞද්ධ හිතමින් වහන්සේලා ඝාතනය කිරීමත්, වෙහෙර විහාර විනාශ කිරීමත්, බෞද්ධ පොතපත විනිලාමත් නිසා පිඩා වට පත් සිංහල බෞද්ධ බලවේගය කන්ද උඩරට වටා ඒකරාශී වන්නට විය. මේ වන විට කන්ද උඩරට වික්‍රමරාහු නම් ප්‍රාදේශීය පාලකයෙක් පාලනය ගොඩනගා ගනිමින් පැවතිණි. සීතාවක රාජධානියේ බිඳ වැටීමත් සමග කන්ද උඩරට රාජධානිය මතු වී ආසේ එපරිද්දෙනි. ක්‍රි. ව. 1592 සිට ක්‍රි. ව. 1815 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය මහනුවර යුගය වශයෙන් හැඳින්වේ. එහෙත් මේ කාල පරිච්ඡේදය තුළ ම මාතර යුගයත් අන්තර්ගත විම විශේෂ ලක්ෂණයකි. එනම් ක්‍රි. ව. 1747 රජ පත් කිරීමේ ශ්‍රී රාජසිංහ රජුගේ පවත් නොලැබූ යුගය දක්වා වන කාල පරිච්ඡේදයයි. එක ම දේශපාලනික යුගයක් තුළ සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රධාන දෙකක් මතු වී ඒමට